

Pav. 43. 1996–1997 m. tyrinėtos dvarvietės:

Fig. 43. The manors investigated in 1996–1997:

1. Aukštieji Svirnai, 2. Česukai, 3. Dvaroniai, 4. Jonėnai, 5. Impolė, 6. Kraukliai,
7. Liškiava, 8. Mantagailiškis, 9. Mažosios Lapės, 10. Pastrazdė (Pamūšis),
11. Pažaislis, 12. Pilaitė (Vilnius), 13. Plateliai, 14. Semeliškės, 15. Siesikai,
16. Skrebiškis, 17. Stanislava, 18. Tuskulėnai.

VII. DVARVIETĖS

Gediminas Gendrėnas

Žvalgomieji tyrinėjimai Siesikų dvarvietėje 1997 metais

1997 m. PRI buvo tęsiami Siesikų (Ukmergės raj., Siesikų s-ja, Daugėlių k.) dvaro rūmų restauravimo darbai. Aplink dvaro rūmus įrengtas drenažas. Palei rūmų Š sieną sumūryti dveji laiptai į rūsius. Šie darbai nulėmė tyrinėjimų apimtis, kryptį ir pobūdį. Nedidelės apimties žvalgomieji tyrinėjimai atlikti Siesikų dvaro teritorijos V dalyje. Iš viso čia 1997 m. ištirtas apie 100 m² plotas.

Ties Siesikų dvaro rūmų PR kampu atkasti dar dvaro laikotarpiu nugriauto PR apvaliojo bokšto pamatai, fiksuota iki 5–18 cm storio išlikusi ankstyvojo dvaro laikotarpio kultūrinio sluoksnio dalis. PR bokšto pamatai bei ankstyvojo dvaro laikotarpio kultūrinio sluoksnio fragmentai išsaugoti.

Siesikų dvaro rūmų Š pusėje atkasti iki mūsų dienų dar nebuvę aptikti dvaro laikotarpiu statytų mūrų fragmentai, medinio drenažo liekanos. Tyrinėtas 40–270 cm storio kultūrinis sluoksnis, rasta XVI a. pabaigos–XVII a. buitinės ir statybinės keramikos, metalo ir stiklo dirbinių fragmentų. Ties dvaro rūmų ŠR pakraščiu fiksuota senoji Siesikų ežero kranto linija. Dvaro rūmų ŠR pusėje atkasti dvaro laikotarpio mūrai ir medinis drenažas išsaugoti.

Siesikų dvaro laikotarpio kultūrinis sluoksnis išlikęs labai netolygiai. Ties rūmų P pakraščiu jis jau sunaikintas. Rūmų Š pusėje, kur Siesikų ežero šlaitai formuoti dvaro laikotarpiu pilant buitines ir statybines atliekas, aptiktas iki 270 cm storio kultūrinis sluoksnis. Ties rūmų R ir V pakraščiu dvarvietės kultūrinio sluoksnio storis siekia tik 30–40 cm.

Gediminas Gendrėnas

Archeological survey on Siesikai estate site, 1997

In 1997 on the site of Siesikai estate with manor house (Ukmergė district) an area of 100 m² was surveyed. The findings included 0,3-2,7 m thick habitation zones together with pottery, tiles, fragments of glass work dating to late 16th–17th centuries

Albinas Kuncevičius

Pilaitės piliakalnio žvalgymo ir tvarkymo darbai

Pilaitės piliakalnis (AR 1435) yra Vilniaus m. teritorijoje tarp Viršuliškių ir Pilaitės mikrorajonų, šalia patvenkto Sudervės upelio, jo kairiajame krante.

Šis paminklas iki šiol archeologų netyrinėtas. Vienų priskirtas prie piliakalnių, kitų – prie XVI–XVIII a. karinių įtvirtinimų. Istorinių duomenų nėra, išskyrus istoriko M. Balinskio teiginį, kad čia buvusi mūrinė pilis, kurią valdė Sudervės Viršilos.

Šiuo metu Pilaitės piliakalniu vadinama kalva, apaugusi medžiais ir krūmais, gana nuolaidžiais (nuo 6 m iki 10–13 m aukščio) šlaitais. Jos aikštelė – stačiakampio formos, apie 60 m ilgio ŠR–PV kryptimi, apie 45 m pločio ŠR dalyje ir apie 55 m – PV dalyje. Aikštelės Š ir ŠR dalyse pastebimas nežymus paaukštėjimas, o ten iškastose duobėse matoma mūro liekanų. Mūro pėdsakų aptikta ir kitose aikštelės vietose.

Pilaitės archeologinių žvalgymų tikslas buvo nustatyti paminklo vertę ir datavimą, užpilti aikštelėje esančias duobes, kuriose nyko senieji mūrai, ir žabais bei atvežtinėmis žemėmis sutvirtinti slenkantį P ir PV šlaitą.

Žvalgomieji tyrinėjimai VU vykdyti aikštelės ŠR pakraštyje, padidinus ir išvalius nuo seno iškastą duobę, kurioje matėsi mūro pėdsakų. Ištirtas 5x5 m plotas. Nustatyta, kad šioje vietoje būta nedidelio bokštelio, kurio vidinis skersmuo tik apie 2 m, o sienų storis prie pamato siekė 1,7–2 m. Išlikęs sienos aukštis – apie 1 m. Bokštelio pamatai sumūryti iš pavienių